

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W POZNANIU

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 22 kwietnia 2008 r.

RPZ- 430/2/08/JM/AR

DECYZJA nr RPZ 12/2008

Na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2007r., Nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

nakłada się na Janusza Szymańskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Centrum Turystyki „Oskar” w Poznaniu **karę pieniężną** w wysokości 1000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych), za nieudzielenie informacji żądanych na podstawie art. 50 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w postępowaniu wyjaśniającym w sprawie RPZ-405/1/08/JM/AR.

Uzasadnienie

W dniu 15 stycznia 2008r. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął postępowanie wyjaśniające, którego celem było zbadanie czy umowy zawierane przez organizatorów turystyki działających na terenie województwa wielkopolskiego zawierają treści mogące stanowić niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ oraz art. 385³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r.- Kodeks cywilny (Dz.U. z 1964r. nr 16 poz. 93 ze zm.) z uwzględnieniem klauzul wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, których stosowanie stanowi naruszenie art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (t.j. Dz.U. z 2004r., Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.).

Pismem z dnia 16 stycznia 2008r. (doręczonym w dniu 18 stycznia 2008r.), ponowionym z powodu braku odpowiedzi pismem z dnia 11 lutego 2008r. (doręczonym w dniu 14 lutego 2008r.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej Prezesem Urzędu) zawiadomił Janusza Szymańskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Centrum Turystyki „Oskar” w Poznaniu (zwany dalej także Przedsiębiorcą)

o wszczęciu postępowania wyjaśniającego oraz o jego celu, a także wezwał go na podstawie art. 50 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do dostarczenia, w wyznaczonym terminie, wzorców umów stosowanych przez Przedsiębiorcę (wyłącznie jako organizatora turystyki) o świadczenie usług turystycznych, regulaminów stosowanych w obrocie z konsumentami, folderów i ulotek informacyjnych oraz odpisu dotyczącego Przedsiębiorcy z właściwego rejestru (KRS albo ewidencji działalności gospodarczej).

We wszystkich pismach pouczono Przedsiębiorcę, iż w przypadku nieudzielenia informacji albo udzielenia informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd, Prezes Urzędu, może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000.000 euro. W obu pismach skierowanych do Przedsiębiorcy poinformowano go ponadto, że wezwanie jest związane z prowadzonym postępowaniem wyjaśniającym, którego cel został określony.

Pomimo upływu wyznaczonego terminu i ponowienia wezwania przez Prezesa Urzędu, Przedsiębiorca nie przesłał żądanych informacji, ani nie udzielił informacji o istnieniu jakichkolwiek przeszkód w ich przekazaniu.

W związku z powyższym, w dniu 29 lutego 2008r., wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie nałożenia na Janusza Szymańskiego kary pieniężnej z tytułu nieudzielenia w wyznaczonym terminie informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 50 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Postanowieniem z dnia 29 lutego 2008r. zaliczono w poczet dowodów wszystkie materiały dowodowe zgromadzone w toku postępowania wyjaśniającego o sygnaturze RPZ-405/1/08/JM/AR.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania, Janusz Szymański przesłał w dniu 13 marca 2008r. wszystkie wymagane uprzednimi wezwaniami Prezesa Urzędu dokumenty. Ponadto oświadczył, iż opóźnienie w przesłaniu w/w dokumentów spowodowane było naprawami remontowymi w siedzibie Przedsiębiorcy oraz zmianami kadrowymi. Nie załączył jednak żadnych dokumentów, w których uprawdopodobniłby podniesione okoliczności uniemożliwiające wykonanie obowiązku udzielenia Prezesowi Urzędu żądanych informacji i dokumentów w wyznaczonym terminie.

Prezes Urzędu, pismem z dnia 14 marca 2008r. (doreczonym w dniu 18 marca 2008r.) wezwał Przedsiębiorcę do przedłożenia wszelkich dokumentów uprawdopodobniających przeprowadzanie w okresie stycznia i lutego 2008r. robót remontowych w siedzibie Przedsiębiorcy oraz przedłożenie świadectw pracy byłych pracowników, z którymi zakończono współpracę w okresie od 01.01.2008r. do 29.02.2008r., a nadto wskazania ilości ogółem zatrudnionych na umowę o pracę osób w w/w okresie z podaniem zajmowanych stanowisk. Przedsiębiorca nadesłał swoje stanowisko w dniu 03 kwietnia 2008r. W wyjaśnieniu podkreślił, że prace remontowe w siedzibie firmy rozpoczął we wrześniu 2007r. oraz przedłożył kopię Faktury VAT nr 4/09/09 wystawioną w dniu 20 września 2007r. na wykonanie remontu i malowania pomieszczeń biurowych. Jednocześnie wyjaśnił, że opóźnienie w przekazaniu żądanych dokumentów związane było z pobytem za granicą RP byłego pracownika Centrum Turystyki „Oskar” Pani Blanki Szpadzińskiej, która była jedyną kompetentną osobą do kontaktowania się z organami państwowymi. W załączeniu Przedsiębiorca przedłożył nową, zawartą w dniu 10 marca 2008r., umowę o pracę z w/w osobą. Nadto Przedsiębiorca oświadczył, iż aktualnie w firmie zatrudnionych jest 18 osób na podstawie umowy o pracę.

Pismem z dnia 08 kwietnia 2008r. zawiadomiono Janusza Szymańskiego o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (k. 21 akt adm.). Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), Przedsiębiorca został

poinformowany o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy. W wyznaczonym terminie Przedsiębiorca nie skorzystał z tej możliwości.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Stosownie do art. 50 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przedsiębiorcy oraz związki przedsiębiorców są obowiązane do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu. Z kolei zgodnie z art. 106 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000.000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten chociażby nieumyślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3 lub art. 50 w/w ustawy, bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

W myśl art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów za przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.), zgodnie z którą (art. 4 ust. 1) przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna, i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną- wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą. Natomiast działalnością gospodarczą, w myśl art. 2 przedmiotowej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jest m.in. zarobkowa działalność usługowa. Janusz Szymański jest osobą fizyczną prowadzącą zarobkową działalność usługową (k. 8-9 akt adm.), a zatem posiada przymiot przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a tym samym posiada ten przymiot również na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Cięży na nim zatem obowiązek przekazywania, na żądanie Prezesa Urzędu oparte o art. 50 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wszelkich informacji i dokumentów.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów kładzie nacisk przede wszystkim na przydatność żądanych przez Prezesa Urzędu informacji na potrzeby prowadzonego przez niego postępowania (tak: E. Modzelewska - Wąchał, Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Warszawa 2002r., s.340; także: wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 19.11.21992r., XVII Amr 24/92). Bezspornym w niniejszej sprawie jest fakt, że wszelkie informacje i dokumenty, których doręczenia zażądał Prezes Urzędu, były niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia, a co za tym idzie zakończenia sprawy.

Prezes Urzędu dwukrotnie – w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod sygnaturą RPZ-405/1/08/JM/AR- wzywał Przedsiębiorcę do przedstawienia w/w informacji i dokumentów. Zgodnie z orzecznictwem (Wyrok SN z 07.04.2004r., III SK 31/2004, OSNP 2005, Nr 4, poz. 60) obowiązek udzielania informacji jest możliwy do zrealizowania tylko wówczas, gdy skierowane do przedsiębiorcy żądanie określa wszystkie elementy, o których mowa w art. 45 ust. 2 [obecnie: art. 50 ust. 2] ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Pisma Prezesa Urzędu odpowiadały wszystkim wymogom określonym w w/w art. 50 ust. 2, a więc wskazany został zakres wymaganych informacji, cel żądania, termin do udzielenia informacji, a także pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd. Pomimo tego Janusz Szymański nie przedstawił żądanych informacji i dokumentów, poważnie utrudniając tym samym sprawne i efektywne przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, które zgodnie z art. 48 ust. 4 cytowanej ustawy nie powinno trwać dłużej niż 30 dni. Wymagane przez Prezesa Urzędu informacje i dokumenty przesłał dopiero po doręczeniu mu zawiadomienia o wszczęciu przeciwko niemu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej.

Dokonując analizy powyższej sytuacji, Prezes Urzędu zważył również na stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 7 kwietnia 2004r., zgodnie z którym kara

pieniężna przewidziana w art. 101 ust. 2 pkt 2 [obecnie: art. 106 ust. 2 pkt 2] ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest sankcją nakładaną na przedsiębiorcę za niedopełnienie obowiązku udzielenia na żądanie Prezesa Urzędu informacji niezbędnych do wszczęcia i sprawnego prowadzenia postępowania także wówczas, gdy żądana informacja została udzielona z opóźnieniem, już po wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej (III SK 31/2004, OSNP 2005 nr 4, poz. 60). Powyższe potwierdza również wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 16.12.1998 (sygn. akt XVII Ama 62/98) stanowiąc, iż przepisy dotyczące nakładania kary pieniężnej obejmują swym zakresem nie tylko nieudzielenie, ale i zwłokę w udzielaniu Prezesowi Urzędu żądanych przez niego danych. Przemawiają za tym przede wszystkim względy racjonalności, wyrażające się sprzeciwem wobec blokowania przez przedsiębiorcę wykonywania zadań organu antymonopolowego. Przekazywanie przez przedsiębiorcę odpowiednich danych służyć ma przede wszystkim sprawnemu i efektywnemu przeprowadzeniu postępowania administracyjnego.

Rozwiązanie przewidziane w art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ma więc na celu zdyscyplinowanie uczestników i ekonomię postępowania prowadzonego w interesie publicznym. Zważyć należy, iż postępowanie wyjaśniające w niniejszej sprawie nie powinno trwać dłużej niż 30 dni od jego wszczęcia. Nieudzielenie informacji przez jego uczestnika w wyznaczonym przez Prezesa Urzędu terminie skutkowało brakiem możliwości dochowania w/w terminu (podobnie: Wyrok SOKiK z dnia 09.07.2003r., XVII Ama 98/2002, wokanda 2004, Nr 6). Prezes Urzędu dwukrotnie wzywał Przedsiębiorcę do przedłożenia przedmiotowych dokumentów: pismem z dnia 16 stycznia 2008r. (doręczonym w dniu 18 stycznia 2008r) i ponownie pismem z dnia 11 lutego 2008r. (doręczonym w dniu 14 lutego 2008r), wyznaczając każdorazowo 7 dniowy termin (od daty doręczenia wezwania) na dostarczenie informacji i dokumentów. Po bezskutecznym upływie ostatniego z wyznaczonych Przedsiębiorcy terminów, Prezes Urzędu wszczął postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej i dopiero wówczas Przedsiębiorca przesłał w dniu 11 marca 2008r. (data nadania przesyłki w placówce pocztowej) wymagane dokumenty. Próby uzyskania żądanych informacji od Przedsiębiorcy doprowadziły do znaczącego przedłużenia prowadzonego postępowania, a tym samym nie pozwoliły dochować ustawowego terminu przewidzianego na prowadzenie tego typu postępowań.

Kary pieniężne nakładane przez Prezesa Urzędu w związku z nieudzieleniem informacji mają, po pierwsze, charakter represyjny (nakładane są za naruszenie ustawowego obowiązku udzielenia informacji na żądanie Prezesa Urzędu), po drugie prewencyjny (mają zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa), zaś zagrożenie nimi, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary przez Prezesa Urzędu, nadaje im charakter dyscyplinujący. W interesie Prezesa Urzędu leży zapobieganie sytuacjom, w których przedsiębiorcy poprzez nieudzielenie informacji opóźniają lub uniemożliwiają realizację jego zadań ustawowych.

Zgodnie z art. 106 ust. 2 pkt 2 Ustawy Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000.000 euro za naruszenia proceduralne. Nałożenie kary na podstawie tego przepisu odbywa się w trybie uznania administracyjnego, co oznacza, że o jej wysokości decyduje w konkretnej sprawie Prezes Urzędu w oparciu m.in. o kryteria wskazane w art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stosownie do tego uregulowania przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności obecnego i uprzedniego naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ustalając wysokość kary dla Przedsiębiorcy Prezes Urzędu wziął przede wszystkim pod uwagę stopień jego zawinienia. Pomimo dwukrotnych wezwań Janusz Szymański nie udzielił żądanych przez Prezesa Urzędu informacji i dokumentów. Również po wszczęciu

postępowania w sprawie nałożenia kary Przedsiębiorca nie uczynił zadość swoim obowiązkom, gdyż nie uprawdopodobnił w żaden sposób okoliczności, które uniemożliwiły mu przedłożenie w wyznaczonym terminie żądanych przez Prezesa Urzędu dokumentów. Przedsiębiorca powołał się na prowadzenie w siedzibie firmy prac remontowych, czego dowodem miała być faktura VAT wystawiona w dniu 20 września 2007r. na wykonanie remontu i malowania pomieszczeń biurowych. Podkreślić jednak należy, iż Prezes Urzędu, w wezwaniu z dnia 14 marca 2008r., wezwał Przedsiębiorcę do nadesłania wszelkich dokumentów uprawdopodobniających przeprowadzenie remontu w okresie stycznia i lutego 2008r., a więc ponad trzy miesiące po wystawieniu faktury i rozpoczęciu remontu. Z oświadczenia Przedsiębiorcy nie wynika również, by w czasie przeprowadzania prac remontowych zamknął czy zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej. Nie sposób zatem uznać w/w faktury jako dowodu na istnienie okoliczności uniemożliwiającej dopełnienia obowiązku informacyjnego przez Przedsiębiorcę.

Wątpliwym dowodem usprawiedliwiającym opóźnienie w przesłaniu dokumentów, w ocenie Prezesa Urzędu, jest również powoływanie się na osobę Pani Blanki Szpadzińskiej - jako jedynej osoby upoważnionej i kompetentnej do udzielenia żądanych informacji. Na uwagę zasługują fakt, iż zarówno w chwili wszczęcia i prowadzenia postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie, a także w chwili wszczęcia i prowadzenia postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej na Przedsiębiorcę, Pani Blanka Szpadzińska nie była pracownikiem Centrum Turystyki „Oskar”. Zgodnie z oświadczeniem Przedsiębiorcy w/w osoba była zatrudniona w jego firmie w okresie od stycznia do sierpnia 2007r., a kolejną umowę o pracę podpisano z nią dopiero w dniu 10 marca 2008r. (k. 18-20 akt adm.). Znamienny jest również fakt, iż nawet po ponownym zatrudnieniu w/w osoby, to nie ona przygotowała i sygnowała stanowisko Przedsiębiorcy z dnia 01 kwietnia 2008r. W przedmiotowej sprawie wszelką dokumentację oraz oficjalne stanowisko Przedsiębiorcy w kwestii zarzutów podniesionych w toku postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej przedstawiała Pani Lilianna Lesińska.

Stanowisko Przedsiębiorcy z dnia 01 kwietnia 2008r. nie sposób, zdaniem Prezesa Urzędu, uznać za wiarygodne także ze względu na fakt, iż Janusz Szymański zatrudnia na umowę o pracę w sumie 18 osób, w tym 10 osób na stanowisku równorzędnym z zajmowanym przez Panią Blankę Szpadzińską oraz 3 osoby na stanowisku kierowniczym. Nie jest zatem prawdą, że Przedsiębiorca, ani żaden z jego pracowników nie mógł dostarczyć żądanych dokumentów, czy zająć stanowisko w przedmiotowej sprawie z uwagi na brak stosownych kompetencji. Przyjęcie jako wiarygodne stanowiska Przedsiębiorcy prowadziłyby bowiem do powstania absurdalnej sytuacji „niemocy prawnej” Przedsiębiorcy w przypadku absencji pracownika średniego szczebla. Podkreślić należy, iż Przedsiębiorca prowadzi w/w działalność gospodarczą od 1999r. i zatrudnia ogółem 18 osób – jest więc podmiotem działającym na rynku od prawie 10 lat, a prowadzona przez niego działalność gospodarcza nie nosi znamion działalności w „małych rozmiarach”. Zdaniem Prezesa Urzędu, od tego typu podmiotu gospodarczego, dysponującego kilkuletnim doświadczeniem w branży turystycznej i fachową kadrą pracowników, oczekuje się profesjonalizmu przy podejmowaniu działań zarówno w obrocie prawnym, jak i handlowym.

Ustalając wymiar kary Prezes Urzędu wziął jednak pod uwagę fakt, że jest to pierwsze naruszenie przepisów przedmiotowej ustawy przez Janusza Szymańskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Centrum Turystyki „Oskar” w Poznaniu, w związku z czym należy położyć nacisk głównie na rolę prewencyjną wymiaru kary.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 1000,00 złotych. W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara pieniężna jest adekwatna do stopnia zawinienia, zaś jej wysokość jest na tyle dolegliwa dla Przedsiębiorcy,

że skutecznie zapobiegnie naruszeniom ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez ten podmiot w przyszłości. Nałożona kara spełnia równocześnie funkcję prewencji ogólnej, zniechęcając do naruszania prawa również przez innych przedsiębiorców.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51 1010 10100078 7822 31000 000.

Stosownie do art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatura w Poznaniu.

Otrzymuje:

Janusz Szymański
Centrum Turystyki „Oskar”
Pl. Wolności 2/7
61-738 Poznań